

Varroa lesta paljunemine ja nende teadmiste kasutamine „targa ravi“ loomisel

Margus Putku

02.04.2017

V. jacobsoni vs *V. destructor*

- 4 liiki perekonnas *Varroa* (lisaks *V. underwoodi* ja *V. rindereri*).
- *V. jacobsoni* – esmakordselt kirjeldatud 1904 *Apis cerana*-l
- *V. destructor* kirjeldati esmakordselt aastal 2000
- *V. Destructor* liikus 20. sajandi esimesel poolel *Apis mellifera*-le
  - Teada vähemalt 7 haplotüüpi, kellest ainult kaks (Jaapan/Tai, Korea) parasiteerib ja paljuneb *A. mellifera*-l

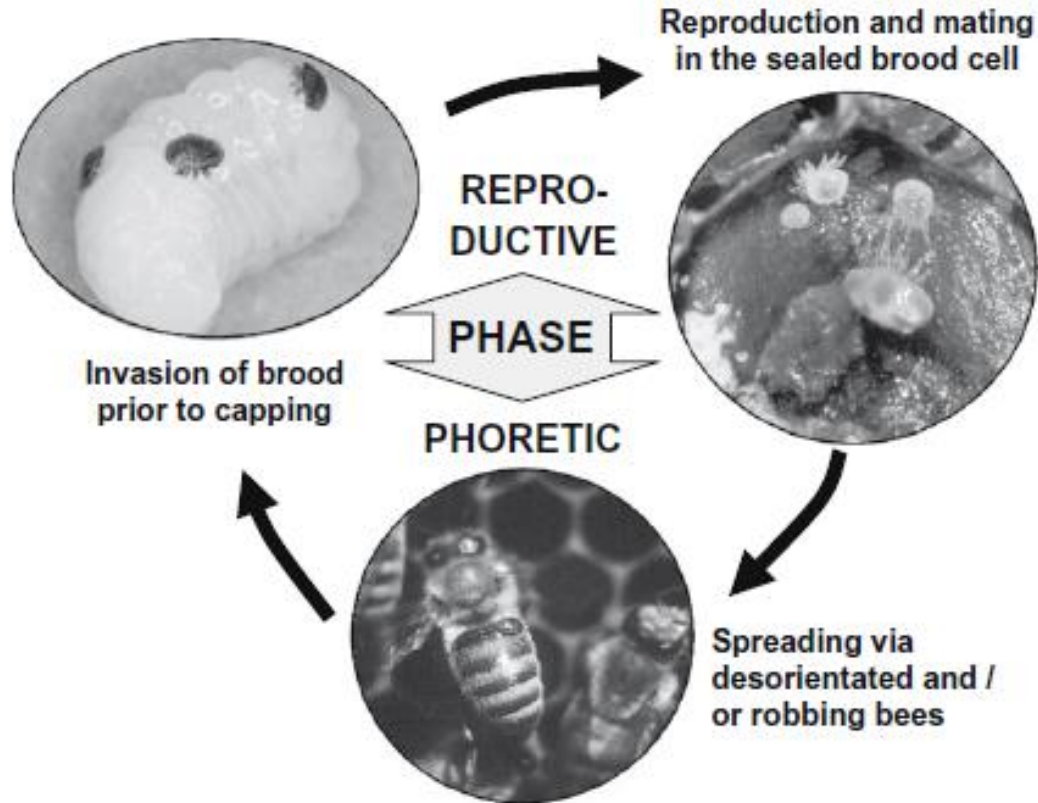
Parasite	Host	Haplotypes	Pathogenicity
<i>Varroa destructor</i>	<i>Apis mellifera</i>	Japan/Thailand	+
		Korea	++
		China	—
	<i>Apis cerana</i>	Korea	—
		Japan/Thailand	—
		Nepal	—
<i>Varroa jacobsoni</i>	<i>Apis cerana</i>	Vietnam	—
		Ambon	—
		Bali	—
		Borneo	—
		Flores	—
		Java	—
		Lombok	—
		Sumatra	—
		Sumbawa	—
		Malaysia	—

Apis cerana eripära

- *Varroa* liigid suudavad paljuneda ainult lesehaudmel
- Efektiivne hügieeniline käitumine
- Oluliselt kahjustatud lesenukk sooritab omapärase „enesetapu“ kannu sees (1/4 lesta populatsioonist hukub sel viisil)

Paljunemine

- Foreetiline ja paljunemisstaadium

10 Mites transfer via close contact between bees.

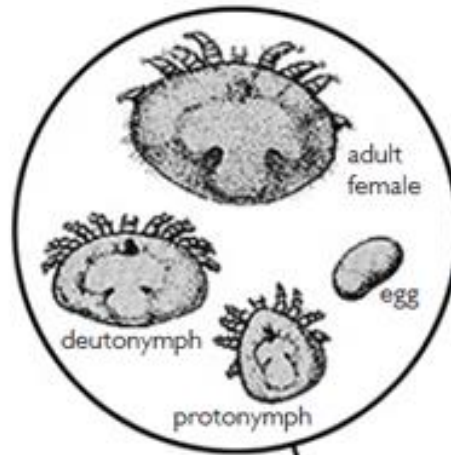
1 Adult bee with Varroa feeding on hemolymph

2 Mite enters cell with larva of 5- to 5½-days.

9 Adult females leave cell with the emerging bee. Male and immature stages of mites stay in cell.

3 Mite moves underneath larva, into bee food.

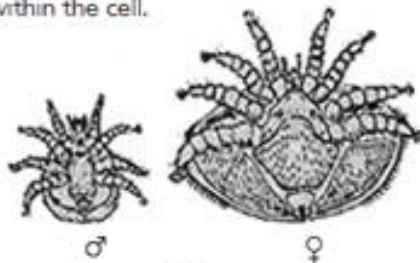
4 Mite feeds on prepupa.

8 Mating begins within the cell.

5 Female lays first egg 60 hours after cell is capped, and subsequent eggs at 30-hour intervals.

5-6 days, adult male

7-8 days, adult female

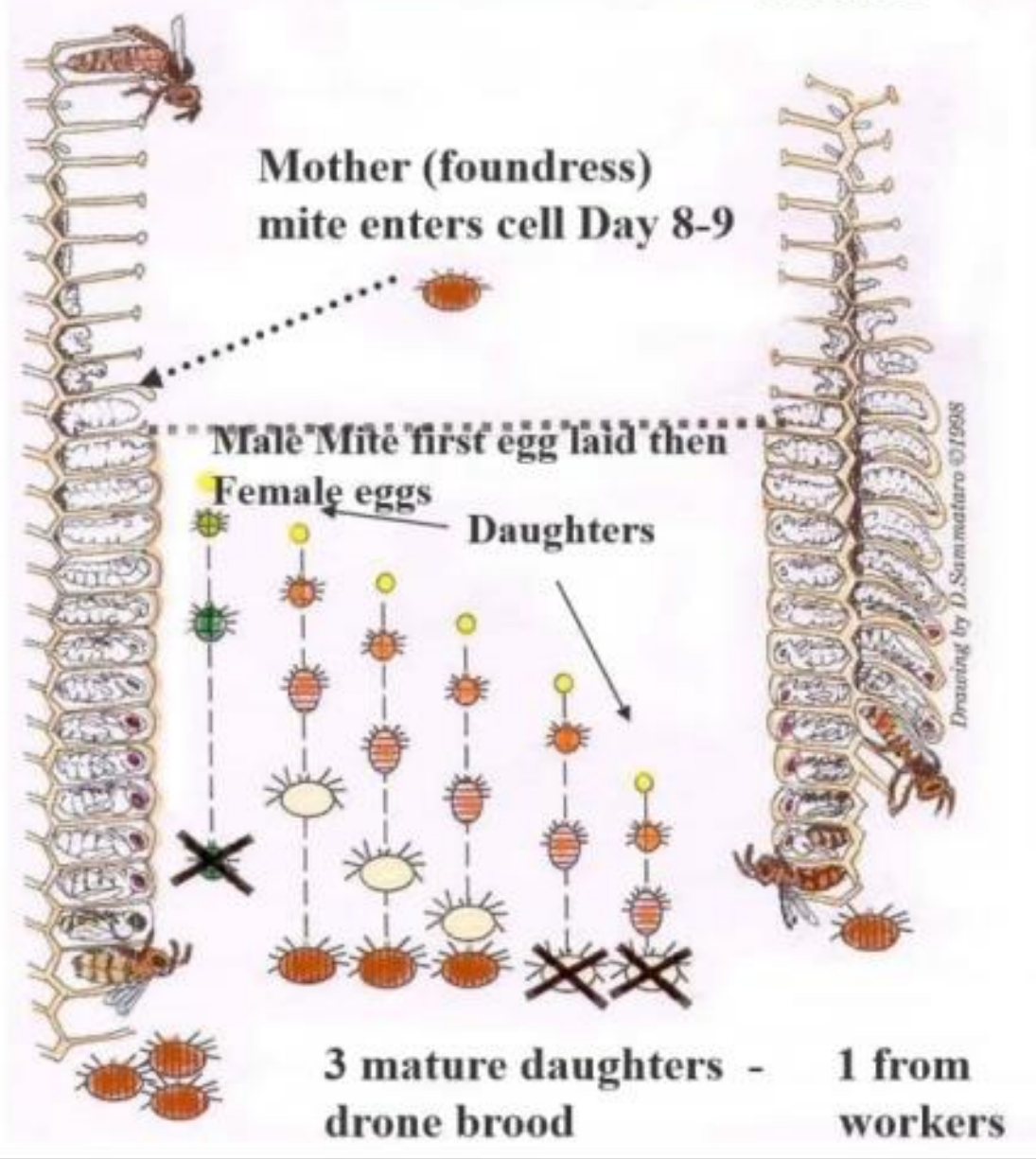
7

6 1-6 eggs develop from egg, to larva, to protonymph, to deutonymph. The developing mites feed on the bee, damaging and thus leaving the bee exposed to pathogens.

Drones

Workers

Peremehe valik ja eelistused

- Täiskasvanud mesilased: vanus ja füsioloogiline seisund
  - Mida vanem mesilane seda väiksem paljunemisedukus
- Haue: ema - tööline - lesk

Miks eelistavad pigem lesehauet?

- Looduslik valik
- Leskede toitmine
- Pikem haudmesse sisenemise periood
- Erinevad keemilised atraktandid

Lesta paljunemisprobleemid

- Emane lest
  - 5-20% emastest lestadest ei paljune (Euroopa meemesilane)
  - 50% töölishaudmel infertiilsed (Brasiilia afrikaniseerunud meemesilane)
- Isane lest
  - 11-21% kannudest puudub isane lest

Mis veel mõjutab paljunemist?

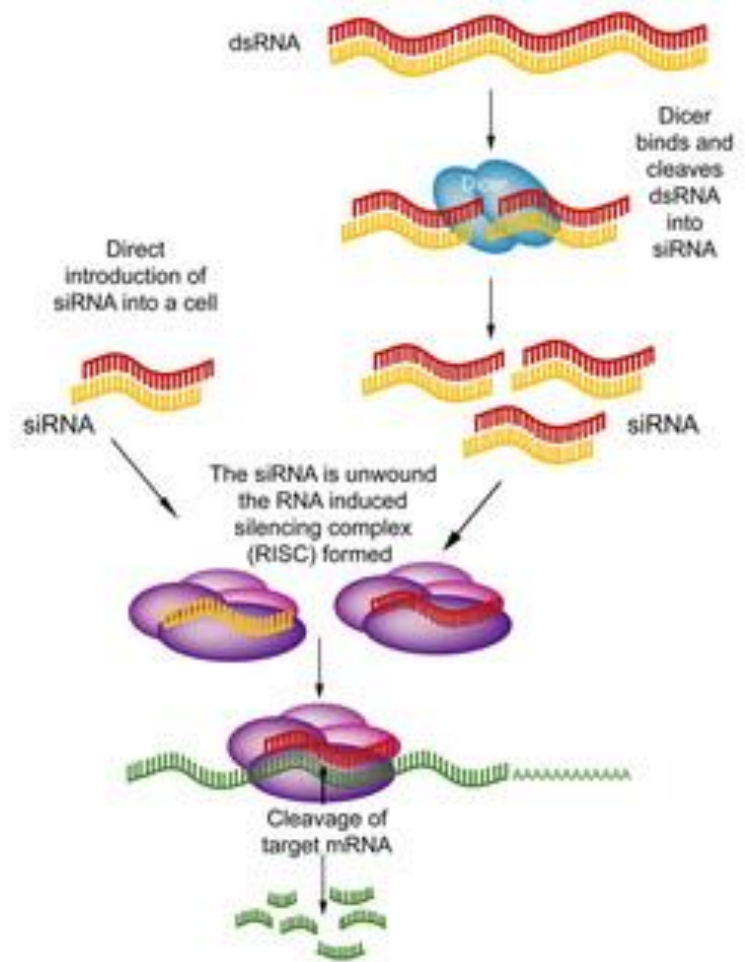
- Suhteline niiskus tarus
  - 59-68% - 53% lestadest andis järglasi
  - 79-85% - 2% lestadest andis järglasi
- Temperatuur
  - Lest eelistab tempertuuri vahemikus 26-33 °C

„Tark ravi“

- Mõju parasiidispetsiifiline
- Kasutab teadmisi genoomikast, transkriptoomikast, proteoomikast
- Efektiivsus 100%
- Resistentsuse/tolereerimise kujunemine raskendatud

RNAi ja Monsanto

- RNA interference
- Toime geenide vaigistamine
- Väljakutsed: manustamine, RNA stabiilsus

Aitäh!